

նութիւնը: Որքան ուղղութիւններ փոխուեցին
հանրամարդկային գրականութեան մէջ, առաջ
բերելով գրողներին ազգեցիկ հեղինակութիւն-
ներ եւ գրականական նոր դպրոցներ, որոնք
իրենց շրջանի հետ միասին դարձան միայն պատ-
մութեան նիւթ՝ կեղծ կլասիցիզմը, բոմանտիզ-
մը, նատուրալիզմը, մահամերձ, եթէ չհամարենք
արդէն մեռած, տեկագետներ: Աւելին երկու
ուղղութիւնների աւերիչ հետեւանքները դեռ
կրում է հանրամարդկային գրականութիւնը,
մանաւանդ փրանսականը:

(Հարան-իւն):

Յ. ՄԱՂԱԹՆԵԱՆ

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Բառաքննական: — «Հանդէս Ամս-
րեայ», 1923 Յունուար-Փետրուար թիւին՝
մատենագրական հրատարակութեանց ամ-
փոփոյքի շարքին «Բազմավէպ»-ի մէջ Պ. Հր.
Աճառեանի բառաքննականն ալ առնուած
էր: «Բազմավէպ»-ը տեսնելու առիթը չու-
նեցայ, որով կրնայի լիակատար գաղափար
մը կազմել, քննուած բառերը ինչ առու-
մով կրնային գործածուած ըլլալ իրենց
տեղեղն վրայ: Բայց Հանդէսի մէջ երբեմն
ներէն առնելով, բառերէ ոմանց մասին իմ
ալ կարծիքս կու գամ տալ:

Դէրե՛ հանդէս պարերով, խաղերով,
տոնավաճառ, շիտակ է, բառը թրք. է,
Սերաստիոյ բարբառին մէջ Կէրե՛ կ'արտասա-
նենք, օր. Ջիլէ Կէրե՛ն, Սէյրամանէ Կէրե՛ն,
մեծ տոնավաճառներ են:

Թարայ՝ տարակուսական (?) զրած եւ
ապա Կոյս ուղղազրած: Այս ալ թրք.
Բէօրէ = նուէր, ընծայբառն է. օր. հարսը

իր կեսարոյ՝ կեսրոյ տարած նուէրը
Բէօրէ կ'ըսուի: Այս բառը Թարայ ուղղագրու-
թեամբ մեր ռամկօրէն մատենագրութեան
մէջ գործածուած կայ: Աղուէսի առակին
մէջ Աղուէսը՝ թակալդը դրուած դմակը
տեղէն շարժել տալու համար կ'երթայ ա-
նօթի գայլը կը գտնէ, անոր հետ խօսակ-
ցութեան կը մոնէ, ի մէջ այլոց կը հարցնէ.
«ինչ է ձեր Թարայ»: Գայլը՝ «գառ մը,
թօխի մը կամ «ոչխար» կը յարէ: Աւա-
զակներն ալ իրենց կողոպուտը Բէօրէ կ'ըսեն,
որպէս թէ կողոպտած ապրանքները ճամ-
բորդներ անոնց Բէօրէ բերած ըլլան: Ահա
այս մտքով է որ Աղուէսն ալ գայլին կը
հարցնէ:

Զօշ = բարասանք, շիտակ է. Ե. Բու-
չակ ալ այս բառս գործածած է. «Կին
որ ի ճօշ անկանի»: Սերաստիոյ բարբառին
մէջ ասոր բայը ունինք՝ ճօշալ:

Տարայ — տարակուսական (?) զրած է:
Սերաստիոյ բարբառին մէջ ունինք Թարայ-
Կէրե՛ = թիստ-ա-Կէր-նէ: Ըստ այսմ Կարայ
ստուգաբանել կը տեսնուի՝ տեռ-փոր(իկ):

Տարայէլ-ի անցողականը ունինք Սե-
րաստիոյ բարբառին մէջ — Կարայլընէլ =
ստուգաբանելի՝ Կոնդող-ցնէլ. որուն մէջ
մածնուլ, լերդ կապել, մակալ թիլ իմաստը
կայ. բայց այս բառը աւելի փոխարեաբար
կ'առնուի սղան փայփայել, շոյիլ, վրան
դողդողալ իմաստով:

Երոստաղիմ:

Կ. ԳԱՐԻԿԵԱՆ

